

Steltkluten in de Zaanstreek

's Avonds 31 mei werd mij verteld, dat er in het Oostzanerveld steltkluten waren gezien. Ik wilde er direkt naar toe, maar het begon al donker te worden en ik had geen kijker bij me. Vandaag was het mooi weer, nog wel wat winderig, maar de zon scheen, dus zodra mogelijk na het avondeten er op uit. De mij aangeduide plaats, waar men aan de rand van de Watering staande het Oostzanerveld goed kan overzien, was spoedig gevonden. Over die Watering heen had ik het gezicht op een door allerlei werkzaamheden in verband met de Coentunnelweg onder water staand land, dat er nu uitziet als een meertje met hier en daar een klein eiland. Langs het water op een tweetal plaatsen als het ware kleine strandjes, maar verder hoog gras en half-hoog riet. In en op het water bevonden zich veel vogels: talingen, koeten met veel pullen, grutto's, tureluurs en een kemphen. Boven het water vrij veel visdiefjes, zwarte sterns, huiszwaluwen en in het riet enige rietgorzen. Hoog in de lucht vlogen drie lepelaars over, er was dus genoeg te zien, maar het duurde toch vrij lang eer ik een glimp van een steltkluut waarnam. Zo nu en dan kwam hij gedeeltelijk achter het hoge gras of de grote moeras-andijvieplanten te voorschijn, maar goed te zien was hij niet. Had ik niet gehoord, dat daar steltkluten waren gezien, dan had ik waarschijnlijk niet blijven kijken naar dat vogeltje, dat maar niet te voorschijn kwam. Maar nu hield ik dit plaatsje steeds in de kijker vast en eindelijk stapte de vogel het strandje op en liet zich heel gemakkelijk

bekijken. Opvallend waren de lange rode poten, waarvan de „hielen” bij het waden een eind achter het lichaam uitstaken. De kop en hals waren geheel wit, zodat ik moet aannemen dat het een wijffe was. Natuurlijk zocht ik de omgeving verder af en ontdekte toen langs een ander strandje nog een steltkluut. Door de lage zonnestand was dit exemplaar iets moeilijker waar te nemen, hetgeen, doordat het dier heen en weer stapte, nog werd bemoeilijkt. Telkens keek ik van de eerste naar de tweede steltkluut, die ruw geschat zich op ± 25 meter van elkaar bevonden; door de begroeiing kon de een de ander waarschijnlijk niet zien. De eerste steltkluut verdween achter hoog gras en toen ik meteen daarna de tweede weer in de kijker nam had deze gezelschap gekregen, d.w.z. er zaten er nu twee op ongeveer 1 meter van elkaar. Ze waren aan het fourageren en naderden elkaar soms heel dicht, passeerden ook wel eens en dan leek het me steeds dat één exemplaar mooi zwart-wit, de andere iets fletser, bijna donkergrijs-wit was. Ik heb ze lange tijd kunnen waarnemen en ook nog kunnen wijzen aan andere liefhebbers, die daar ter plaatse eveneens naar steltkluten aan het speuren waren en er veel verderop al drie bij elkaar hadden gezien. Volgens de mededeling, die ik ontving, zouden er zes exemplaren op het terrein aanwezig zijn. Dit klopt dus wel met wat wij die avond gezamenlijk waarnamen. De laatste waarneming van steltkluten dateert van zo'n 20 jaar geleden; het was dus een reuze verrassing ze nu weer eens te zien.

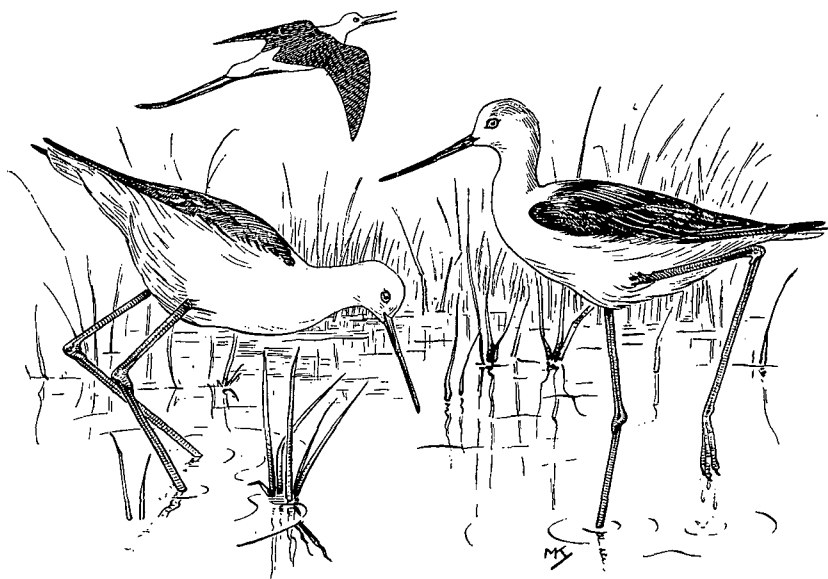
Volgens mijn tipgever zou er zeker één paartje broeden, maar dat kan ik niet bevestigen, misschien kunnen anderen dat wel.

Publicatie van het voorkomen van de steltkluut in de Zaanstreek lijkt me zonder gevaar, omdat dit nummer van Natura toch pas verschijnt

als het broeden wel zo goed als zeker achter de rug zal zijn en het terrein, waarin ze voorkomen, moeilijk begaanbaar of bevaarbaar is en eerlang wel zal verdwijnen onder een zandmassa.

Zaandam, 1 juni 1965.

Dr. W. J. Prud'homme van Reine

De tekening

werd vervaardigd door M. J. C. Kolvoort. Hij deelde tevens mede enige steltkluten te hebben gezien op ondergelopen land te Huissen en op 29 mei jl. twee langs de Knardijk. Hebben we te doen met een invasie? vraagt hij zich af.

Op hetzelfde ondergelopen land, waarover ik hierboven schreef, zag ik 7 juni (dus tweede Pinksterdag) weer twee steltkluten bij elkaar; nu bleek tevens dat het een paartje was.

P. v. R.